

קואליציות לשינוי מדיניות חברתית

סקירת ספרות

ענבל אביב, רכזת לובי וקואליציות (לשעבר), בית איזי שפירא

אחת האסטרטגיות לשינוי חברתי המקובלות על ארגונים לשינוי חברתי היא הקמה והפעלה של קואליציות לשינוי מדיניות חברתית באמצעותן הארגונים מנהלים מאבקים ציבוריים משותפים (קאופמן, 2001א'; Tatterall, 2007). קואליציה לשינוי מדיניות חברתית מוגדרת כקבוצת ארגונים שהסכימו לחתור למען מטרה משותפת, לתאם את משאביהם האנושיים והחומריים ולאמץ אסטרטגיה משותפת להשגת מטרתם בתחום המדיניות החברתית (קאופמן, 2001א'; Roberts-DeGennaro, 1997; Rubin & Rubin, 2001; Brown, 1986; Prigmore, 1974). קאופמן (1998) מוסיף כי קואליציות לשינוי מדיניות חברתית הנה ארגון ארעי בעל מבנה לא ממוסד המוקם לזמן מוגבל בעקבות מפגש בין אינטרסים של מספר שחקנים. קואליציות לשינוי מדיניות חברתית, בניגוד למסגרות שיתוף פעולה ממוסדות, מוגבלות בזמן ומתמקדות בהשגת מטרות ספציפיות (קאופמן, 2001א' Mahaney, 2007).

הצורך בפעולה משותפת של ארגונים שונים הנובע מההבנה שארגון בודד מוגבל ביכולתו להביא לשינוי משמעותי בפתרון בעיות מורכבות הוא הגורם להקמת קואליציות לשינוי מדיניות חברתית (Mizrahi & Rosenthal, 1993; Wayaman & Savaya, 2004). הקמת קואליציות אלו יכולה להיעשות בשני אופנים. האחד, כאשר מסגרת קיימת של שיתוף פעולה בין ארגונים משנה את מטרותיה, או דרכי פעולתה ויוזמת מאבק ציבורי. השני, כאשר ארגון יוזם קואליציה לשינוי מדיניות חברתית ומגייס לצורך כך ארגונים בעלי עניין (קאופמן, 1998). על מנת להקים קואליציה לשינוי מדיניות חברתית על היוזמים לפנות למשתתפים פוטנציאליים אשר מוכנים לעבוד יחד בהתחשב בתנאים הבאים: הסכמת החברים שהקואליציה הכרחית להשגת מטרותיהם, תחושה אמיתית בצורך בשינוי המדיניות החברתית הרלוונטית, מידת ההתארגנות של כל קבוצה בתוך עצמה, יכולת הארגונים לעבוד בשיתוף פעולה, קשריהם הקודמים של מנהגי הארגונים (קאופמן, 2001ב' Waysman & Savaya, 2004).

להקמת קואליציה לשינוי מדיניות חברתית יש לגייס שני סוגי ארגונים: ארגונים וולונטריים לשינוי חברתי אשר מטרת הקואליציה קשורה בסוגיה החברתית אותה הם רוצים לקדם ושותפים חיצוניים, פטרוניים מוסדיים, המעוניינים לשתף פעולה עם הקואליציה (קאופמן,

2001ב'). תהליך הקמת קואליציה והפעלתה דורשים זמן ומיומנות. לפיכך, לקואליציה לשינוי
מדיניות חברתית דרושה תמיכה של סוכנות חיצונית וניטרלית בעלת ניסיון וידע בבניית
והפעלת קואליציות מצליחות (Savaya, 2004; Waysman & Seleem, Hooberman & Ramirez, 2005).

מטרותיהן של קואליציות לשינוי מדיניות חברתית כוללות מטרה סופית ומטרות
אינסטרומנטליות (קאופמן, 2001; Waysman & Savaya, 2004). המטרה הסופית
קשורה בהשגת יעדי שינוי בתחום המדיניות ולשם השגתה יש צורך בהפעלת לחץ ציבורי על
מקבלי ההחלטות. המטרה הסופית משפיעה על הרכב המשתתפים ומהווה בסיס ליציבות
הקואליציה. המטרות האינסטרומנטליות של קואליציות לשינוי מדיניות חברתית מתמקדות
בהקמה ובהפעלה של תשתית ארגונית רחבה ככל שאפשר. דבר זה נעשה באמצעות גיוס
כמות מרבית של משאבים הנחוצים לביצוע פעולות, השפעה פוליטית, תפעול שוטף ותיאום
האופן בו יעשה השימוש במשאבים (קאופמן, 2001א'). בכדי להשיג את מטרות הקואליציות
לשינוי מדיניות חברתית קיימים שני סוגי פעילות אופייניים לקואליציות אלו. סוג אחד הוא
פעילות ארגונית הכוללת ישיבות לקביעת מדיניות, פגישות תכנון ותאום, גיוס שותפים ופעילים
והכנת חומר הסברה. הסוג השני הוא אסטרטגיות פעולה לצורך השפעה פוליטית. פעילות זו
מיועדת לקדם באופן ישיר את יעדי הקואליציה וכוללת מספר דרכים, כגון: הפגנות, עצומות,
אירועים תקשורתיים ושתדלנות בקרב קובעי מדיניות (Dluhy, 1990; Rubin & Rubin, 2001).

למסגרת של קואליציות לשינוי מדיניות חברתית מספר יתרונות. שיתוף הפעולה מאפשר
לארגונים להשפיע על מדיניות שארגון בודד חסר אונים לגביה, לפעול בנושאים רחבים מבלי
לבנות את התשתית הנחוצה ולהשתמש במגוון טכניקות אפקטיביות שארגונים אחרים
מתמחים בהן (Dluhy, 1990; Roberts-DeGemaro, 1997). אפשרויות אלו קיימות בשל
העובדה שמסגרת הקואליציה יוצרת צוות עבודה רחב בעל מגוון של רעיונות לפעולה וקשרים
עם אנשים היכולים לסייע, הקואליציה מאגמת משאבים ומרחיבה את אפשרויות המימון
(זיכלינסקי ויורק, 1993; קאופמן, 2001ב'; Sherraden, 2007; Mahaney, 2007; Hoefler, 2005;
Tatterall, 2007; Slosar, 2002). יתרה מכך, קואליציות משלבות כוחות של כמה
ארגונים ויוצרות קבוצה שכוחה גדול ממספר הארגונים המרכיבים אותה וכך מוכיחות
הקואליציות למקבלי ההחלטות שעמדותיהן מקובלות על ארגונים וקבוצות רבים
(Huntington, 2001; Mahaney, 2007). בדרך זו מסגרת של קואליציות לשינוי מדיניות
חברתית מאפשרות את מימוש מטרות הארגונים החברים בהן תוך שמירת אוטונומיה
ארגונית וייחוד אידיאולוגי של כל ארגון (קאופמן, 2001ב'). בטווח הארוך ארגונים
המשתתפים בקואליציות לשינוי מדיניות חברתית יכולים ללמוד על עבודת ארגונים אחרים

וכך לצמצם שגיאות עתידיות בעבודתם העצמאית (Rubin & Rubin, 2001; Roberts-DeGemaro, 1997).

לעומת זאת, יש ארגונים התופסים פעילות בקואליציות לשינוי מדיניות חברתית כבעייתית ומאיימת על האוטונומיה והשליטה של כל ארגון (Prigmore, 1974; Wilson, 1972). תפיסה זו קיימת היות וארגון הפועל לקידום האינטרסים שלו מעוניין לשמור על האוטונומיה שלו, על משאביו ולפתח לעצמו יעדים ופעילויות ייחודיים. פעילות בקואליציות לשינוי מדיניות חברתית מחייבת הקדשת משאבים לטובת הקואליציה ובמידה והקואליציה גורפת הצלחות יש לחלק את פירות ההצלחה עם גורמים נוספים. כמו כן, ארגונים נאלצים להתפשר על עמדות אידיאולוגיות ועל דרכי פעולה, בשל ביסוס הפעילות על הסכמה (Black, 1983; Dluhy, 1990; Mahaney, 2007). לעיתים ארגונים יחוו כי הקואליציה פוגעת בזהות הייחודית של הארגון ומטילה צל על פעילות הארגון שלהם וכך מפחיתה את יכולתם לגייס תומכים באופן עצמאי למען פעילות ארגונם בלבד (Cullen, 1999; Waysman & Savaya, 2004; Robin & Rubin, 2001).

חסרון נוסף טמון בקיומם של קונפליקטים בשלוש רמות המאפיינים קואליציות לשינוי מדיניות חברתית. הרמה הראשונה היא קונפליקט בין הקואליציה למערכת היעד בה טעון שינוי. הקונפליקט יהיה סביב נושאים כמו אמינות, לגיטימציה וכוח ועלול להשפיע על יחסים עתידיים בין חברי הקואליציה למערכת היעד. קונפליקט ברמה השנייה עלול להיות בין המשתתפים בקואליציה לגבי מנהיגות, קבלת החלטות ודרך עבודה. הרמה השלישית היא קונפליקט בין חברי הקואליציה לבין החברים בארגונים המרכיבים אותה. קונפליקט כזה יעסוק במטרות לא משותפות של הקואליציה ושל הארגון, תרומה ומחויבות לקואליציה לעומת תרומה ומחויבות לארגון (Mizrahi & Rosenthal, 1993).

התפרקות קואליציות לשינוי מדיניות חברתית צפויה כאשר המטרה מושגת או כאשר מתברר שאין סיכוי להשיג את המטרה. לעיתים קואליציה מתפרקת לפני שהצלחה להשיג את מטרתה בשל מחסור במשאבים הנחוצים והפסקת פעילות של חלק מהשותפים (קאופמן, 1998). לסיכום, בניית קואליציות לשינוי מדיניות חברתית נמצאה כדרך הטובה ביותר של ארגונים לשינוי חברתי בעלי צרכים משותפים להשפיע על מדיניות חברתית (קאופמן, 2001; Blau, 1992; Hoefler, 2000, 2005; Gentry, 1987; Tattersall, 2007; Waysman & Savaya, 2004). עם זאת, יש מידע מוגבל על הגורמים התורמים לאפקטיביות התערבותן של קואליציות לשינוי מדיניות חברתית (Tattersall, 2007). הלכך, ראוי לבחון האם התערבות קואליציות לשינוי מדיניות חברתית אפקטיבית ואלו גורמים קשורים לאפקטיביות התערבות הקואליציות. הפרק הבא יגדיר אפקטיביות ביחס לקואליציות לשינוי מדיניות חברתית.

זיכלינסקי, א. ויורק, א. (1993). שיתוף פעולה בין ארגונים - מקרה "השולחנות העגולים".
חברה ורווחה, י"ג (2), 161 - 171.

קאופמן, ר. (1998). פעילות קואליציונית של ארגונים לשינוי חברתי. חיבור לשם קבלת תואר
דוקטור בפילוסופיה, אוניברסיטת תל-אביב, תל-אביב.

קאופמן, ר. (2001א'). היבטים ארגונים של פעילות קואליציונית לשינוי חברתי. *ביטחון
סוציאלי*, 56, 47 - 63.

קאופמן, ר. (2001ב'). השפעת מניעים ואינטרסים על הצטרפות ארגונים וולונטריים
לקואליציה למאבק ציבורי. *חברה ורווחה*, כ"א (1), 5 - 25.

Brown, R.B. (1986). *The art of coalition building: A guide for community leaders*. The
.American Jewish committee

Dluhy, M.J. (1990). *Building coalitions in the human services*. Newbery Park, Cal:
.Sage

Gentry, M.E. (1987). Coalition formation and processes. *Social Work with Groups*, 10
(3), 39 - 53

Hoefler, R. (2005). Altering state policy: Interest group effectiveness among state-
.level advocacy groups. *Social Work*, 50 (3), 219 - 227

Hoefler, R. (2005). Altering state policy: Interest group effectiveness among state-
.level advocacy groups. *Social Work*, 50 (3), 219 - 227

Mahaneye, C. (2007). Networking vs. allying: The decision of interest groups to join
.coalitions in the U.S and the EU. *Journal of European Public Policy*, 14 (3), 366 - 383

Mahaneye, C. (2007). Networking vs. allying: The decision of interest groups to
join coalitions in the U.S and the EU. *Journal of European Public Policy*, 14 (3), 366 -
.383

Mizharhi, T., & Rosenthal, B.B. (1993). *Building and Sustaining Community Initiatives*.
In T. Mizharhi, & J.D. Morrison (Eds.), *Community Organization and Social*

Administration: Advances, trends and emerging principles. (pp. 11 - 40).

.NY: The Haworth Press

Prigmore, C.S. (1974). Use of the coalition in legislative action. *Social Work*, 17, 96 - 103

Roberts - DeGennaro, M. (1997). Conceptual framework of coalition in an organizational context. *Journal of Community Practice*, 4 (1 - 2), 91 - 107

Robin, M.J., & Rubin, J.B. (2001). *Community Organization and Development* (3rd ed.). New - York: Macmillan

Selem, E., Hooberman, J. & Ramirez, D. (2005). MAPP in Chicago: A model for public health systems development and community building. *Journal of Public Health Management and Practice*, 11 (5), 393 - 400

Tattersall, A. (2007). Building an agenda for public education: Lessons from down under. *Social Policy*, spring, 64 – 69

Waysman, M., & Savaya, R. (2004). Coalition-based social change initiatives: Conceptualization of a model and assessment of its generalizability. *Journal of Community Practice*, 12 (1-2), 123 - 143

.Wilson, J.Q. (1973). *Political Organizational*. N.Y: Basic